

”Avloppsvattnet är en betydande del av sommarstugans inverkan på vattendragen, därför lönar det sig att sköta dem med omsorg. I många fall kan man behandla avloppsvattnet från sommarstugan på ett enklare sätt än avloppsvattnet från åretruntboende.”

I den här foldern får du lära dig enkla steg för att göra din fritid ännu mer naturvänlig!

Sommarstugans avloppsguide

Lagstiftningens krav

"... skall avloppsvattnet avledas och behandlas så att det inte uppstår risk för förorening av miljön."

Ringa avloppsvattenmängder, såsom tvättvatten från stugor och gårdsbastun med bärvatten, anses inte försaka risk för miljöförorening. De kan i regel ledas kontrollerat ut i marken utan särskild behandling. Men, inte ens små mängder tvättvatten får ledas direkt ut i vattendrag eller sjöar eller hav.

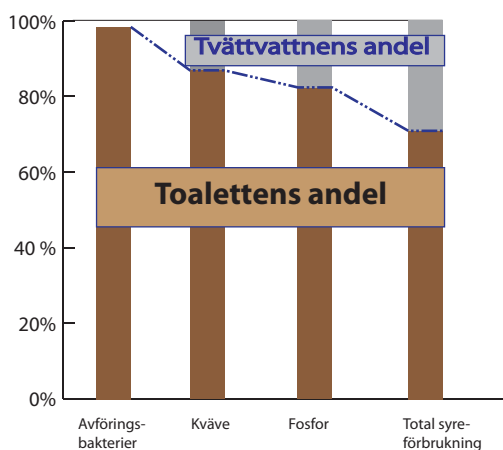
Vid ledande av större avloppsvattenmängder enl 12-16 §§

Så gäller rening av avloppsvatten 12-16 §§ i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) vilket bl.a. innebär att det krävs tillstånd eller anmälan till kommunen att släppa ut avloppsvatten. Som hjälp för att bedöma om avloppsanläggningen uppfyller lagkraven finns allmänna råd NFS 2006:7. Där anges att dimensioneringen av ett enskilt avlopp bör grunda sig på som lägst 5 personer och åretruntboende. I bilaga 1 finns schabloner för beräkning av föroreningsutsläpp och där anges schablonen 100-150 l BDT-vatten per person och dygn.

De allmänna råden bygger på funktion, hur mycket anläggningen klarar att reducera utsläppen, inte att den ska vara konstruerad på något särskilt sätt. Det finns inte heller någon siffra på exakt vilka volymer en anläggning ska klara att rena, men utifrån allmänna råden och bilagan (som ju inte är bindande) får man vägledningen att en anläggning bör klara av att rena mellan 500-750 liter BDT-vatten per dygn. Vilket av dessa som väljs beror givetvis på den förväntade belastningen, det finns anläggningar som kanske behöver dimensioneras ännu högre beroende på vilka faciliteter som är kopplade till dem, en bedömning som alltid behöver göras i det enskilda fallet.

Därför finns inget enkelt svar på frågan utan det är i princip upp till varje sökanden att visa att anläggningen uppfyller reduktionskraven och klarar de toppbelastningar som kan uppstå. I bilagan till allmänna råden är utsläppen räknade på 120 liter per person vilket motsvarar 600 liter per dygn och kan vara lämpligt att se som någon sorts utgångsnivå, sedan kan avsteg behöva göras såväl uppåt som nedåt. Det kan även finnas lokala faktorer som påverkar dimensioneringen.

Hur belastningen av hushållens avloppsvatten bildas

Vid sommarstugan är vi nära naturen, då är det särskilt viktigt att komma ihåg vårt ansvar gällande strändernas och vattendragens tillstånd samt trivseln.

Avloppsvattnet är en betydande del av sommarstugans inverkan på vattendragen, därför lönar det sig att sköta dem med omsorg. I många fall kan man behandla avloppsvattnet från sommarstugan på ett enklare sätt än avloppsvattnet från åretruntboende. Ju mindre vatten du använder, desto lättare löser sig avloppsvattenproblemen.

Det lönar sig att separera toalett- och tvättvattnen

Den största delen av de skadliga ämnena i avloppsvattnet finns i avföringen och urinen. Som lösning på sommarstugans toalett, välj en torr- eller komposttoalett istället för vattenklosett (Läs också under lagstiftningens krav), då undviker du många bekymmer gällande behandlingen av avloppsvattnet. Vare sig torrtoaletten är inne eller ute kan man nyttoanvända avfallet från toaletten som gödsel på den egna gården – bara den komposteras ändamålsenligt.

Vattenvårdsråd till sommarstugeägare

- Använd naturenliga och snabbt nedbrytbara tvättmedel
- Placera utedasset och komposten långt från stranden
- Se till att inte ens behandlat tvättvatten eller vätskor från utedasset rinner ut i vattendraget
- Bevara stranden så naturlig som möjligt, lämna en obebyggd och ogödslad landremsa i den omedelbara närheten av stranden
- Kom ihåg att muddring kan orsaka skada i vattenmiljön!

Om det förekommer blågröna alger i strandvattnet

- Svälj inte vattnet som färgats av algerna
- Använd inte alghaltigt vatten som bastu- eller tvättvatten
- Simma inte i vatten som innehåller en riklig algmassa
- Hindra barn och djur från att röra sig på den av alger orena stranden

Några bilder från OS-staden London i sommar. En kanal bevuxen med grönalger. Detta vill vi inte se i Söderhamnsån

Söderhamns kommun

För Söderhamns kommun gäller att om kommunalt vatten dras ut måste var och en visa för Bygg och Miljönämnden att avloppet är OK. Ute på öar tillåts inte WC då ingen kommunal hantering av slammet sker. Även om man inte har kommunalt vatten, utan drar in vatten från egen brunn, så måste en anmälan ske till Bygg och Miljökontoret.

Kontakta därför Miljökontoret för att få reda på vad som gäller för ditt område.

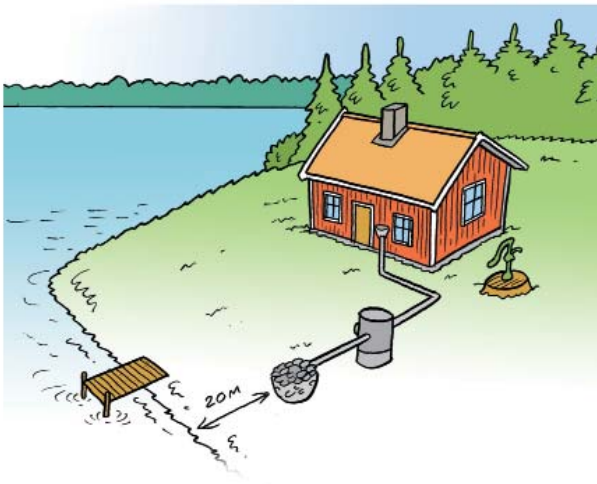
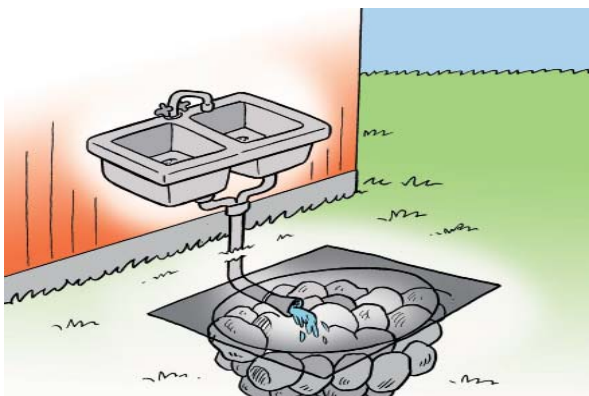
Varje fastighet bör ha en skriftlig utredning om den egna avloppssituationen

- Kan göras fritt formulerat eller på en färdig blankett
- Förvaras på fastigheten och presenteras vid behov åt myndigheten
- Innehåller information om bl.a. fastighetens användning, utrustning och konstruktionen på behandlingssystemet för avloppsvatten samt en enkel karta eller situationsplan

Ringa avloppsvattenmängder

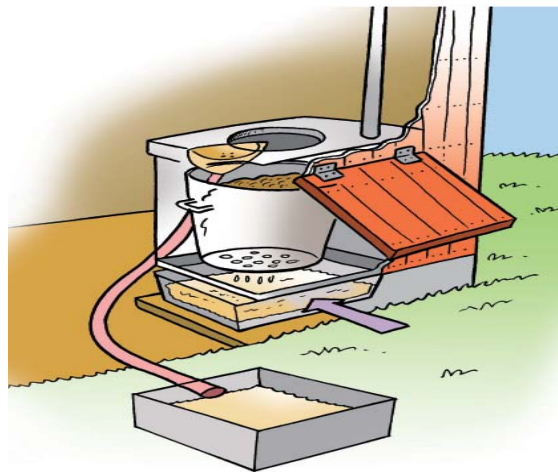
Fastigheter som inte har vattenklosett och användningen av tvättvatten är ringa, t.ex. stugor med bärvatten eller med kran på utsidan av väggen. Ringa tvättvattenmängder kan ledas kontrollerat ut i jordmånen utan särskild behandling.

OBS! Inte ens små mängder tvättvatten får dock ledas direkt ut i havet eller vattendrag.

Dasset i skick!

- Från dasset får inte vätskor släppas ut i miljön, de skall avdunstras eller samlas i en separat behållare.
- Ventileringen är viktig: ett rakt rör från behållaren ut genom takåsen.
- Luktölägenheter förhindras bäst genom att sköta om fuktbalansen, använd lämpligt torrströ och genom att separera urinen från fekalerna.
- Dassavfallet efterkomposteras, det grävs inte ner i marken.
- Om dassets vätskor leds till ett behandlingssystem för avloppsvatten, skall systemet dimensioneras så det är lämpligt för behandling av svartvatten.

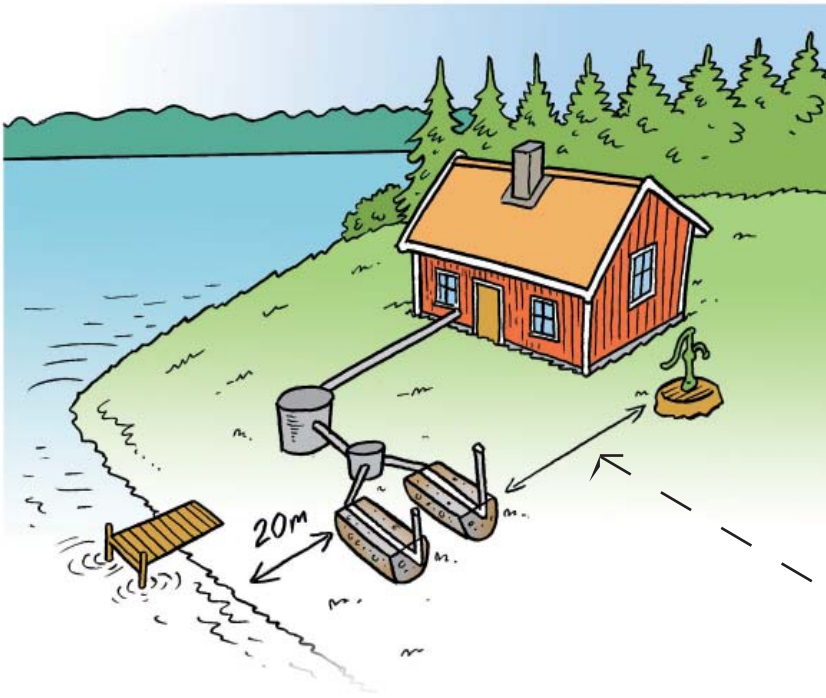

Behandling och användning av dassavfallet

- För efterkompostering av dassavfallet räcker ungefär 6 mån .
- Kompostkärlet skall lagras på sådant sätt att inte sipervattnet rinner ut. Exempel ett fat under med kompostströ som suger upp vätskan. Detta kan sedan med fördel spridas i en varmkompost. Kärlet skall skyddas för regn
- För att kompostera dassavfallet krävs användning av torrströ och lämplig temperatur.
- Det lönar sig att placera komposten i närheten av dasset och tillräckligt långt från strandlinjen.
- Den separerade urinen kan efter lagring (ca 1år) eller utspätt (1:3 eller 1:10) användas som växtgödsel.
- Den eventuella dräneringsvätskan kan användas för att till exempel väcka komposten.

Om jordmånen är kompakt kan en mindre brunn anläggas och ev förses med infiltrationsrör. Om avloppsvattnet har hög fetthalt, kan en slambrunn vara nödvändig.

Illustrationer Anders Persson

Behandling av större tvättvattenmängder

- Tvättvattnen innehåller endast lite föroreningar. Tvättvattnens behandlingssystem är ofta mindre, enklare att förverkliga samt förmånligare än de system som är ämnade för allt avloppsvatten.
- Tvättvattnet leds via en tvådelad slamavskiljare i markbädd, eller i infiltrationsanläggning. Ett alternativ är att leda direkt till grävatteninfiltration, så kallade kompaktfiltre. Exempel finns på www.skargardsforeningen.se och klicka er vidare till Miljöfliken.

- Avståndet mellan infiltrations/markbädd till vattentäkt varierar beroende på marknivå och markförhållanden, men ett riktvärde kan vara minst 50 m.

Stora avloppsvattenmängder

Mängden avloppsvatten är inte ringa om det på fastigheten finns en vattenklosett, tryckbärande varmvattenberedare, dusch, badkar, eller en elförbrukande anordning som använder tryckvatten såsom tvätt- eller diskmaskin eller liknande. Avloppsvattnen skall då behandlas ändamålsenligt. Kom ihåg, att om någon av dessa anordningar tas i bruk skall även avloppssystemet motsvarigt uppdateras. Det finns två skyddsnivåer Normal och Hög. För Söderhamnsfjärden, Midsommarfjärden och Skärså gäller hög skyddsnivå.

För mer information kontakta Bygg & Miljöförvaltningen.

Torrtoalett inomhus

- Avfall från vattenfria toaletter (för-) komposteras, torkas, fryses ner eller bränns.
- Dräneringsvätskan eller den separerade urinen samlas i en sluten tank, avdunstar eller leds till ett fortsatt behandlingssystem som är byggt för ändamålet.
- De näringsrika vätskorna kan efter lagring användas på den egna tomten som gödsel eller för att väcka lövkomposten. Det komposterade avfallet från torrtoaletten

är lämpligt även som gödsel.

- Ute på marknaden erbjuds ett flertal alternativ på torrtoalettmodeller som ersätter vattenklosetten – vid valet beaktas de existerande konstruktionerna, användnings syfte och antal användare. Se exempel på vår hemsida www.skargardsforeningen.se och klicka er vidare till Miljöfliken.

Behandling av avloppsvatten (svartvatten) OBS! WC är inte tillåtet i de områden där inte kommunal slamhämtning fungerar. Behandling av avloppsvattnet för fritidsbruk ger upphov till utmaningar på grund av okontinuerlig användning och den varierande belastningen: välj ett sådant behandlingssystem, som är avsett för fritidsbruk.

- Användning av stugan vintertid förorsakar även utmaningar för behandlingen av avloppsvattnet: kom ihåg tillräcklig isolering och eventuell dragning av behövlig värmekabel. Märk, att vattenförsörjningen kan behöva uppvärmning även om stugan inte används vintertid.
- Behandling av avloppsvatten som innehåller toalett- vatten vid okontinuerlig användning är mera än utmanande. Förutom biologisk rening behövs därtill ofta kemisk behandling. Inom området där hög skyddsnivå gäller, är det krav på någon form av minireningsverk alt. fällning, om reningsgraden skall uppnås.

All mänsklig verksamhet kräver som regel någon form av arrangemang för vatten och avlopp. Denna broschyr har framtagits som ett stöd för sommarstugeägaren, när det gäller planeringen av avloppen. När man kommit fram till hur man vill lösa avloppssituationen, är det dags att göra en skiss, kontakta någon sakkunnig. Därefter upprättar man ett förslag som tillställs Bygg och miljökontoret i sin kommun. Skillnaderna i bedömningen kan vara stor i olika kommuner.

För mer information:
Söderhamns Kust & Skärgårdsförening
Kontaktperson: Lennart Andersson
E-postadress: lennart.andersson@soderhamn.com

Broschyren framtagen med stöd av
Leader Hälsingland, efter förlaga
från Förbundet för vattenskydds-
föreningarna i Finland rf.

